

Valvira

Alkoholihallinto ja alkoholivalvonta

Toimijat ja tehtävät

Viranomaiset

- **Eduskunta** – säätää lait
- **Valtioneuvosto** – alkoholipolitiikan linjaukset, veroratkaisut
- **Sosiaali- ja terveysministeriö** – ylin johto ja ohjaus, lainsäädännön valmistelu ja kehittäminen
- **Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira)**
 - keskusvirasto, valmistus- ja tukkumyyntiluvat, hallinnon ohjaus ja kehittäminen
- **Lääninhallitus** – päättää anniskelu- ja vähittäismyyntiluvista, alueellinen valvoja, seuraamukset
- **Poliisi** – myyntipaikkojen yleinen järjestys ja turvallisuus, lausunnonantaja, ainoa joka toimii 24/7
- **Kunnat** – kaavoitus ja rakentaminen, elintarvikehuoneistojen valvonta, sosiaali- ja terveystoimi

Alkoholipolitiikka

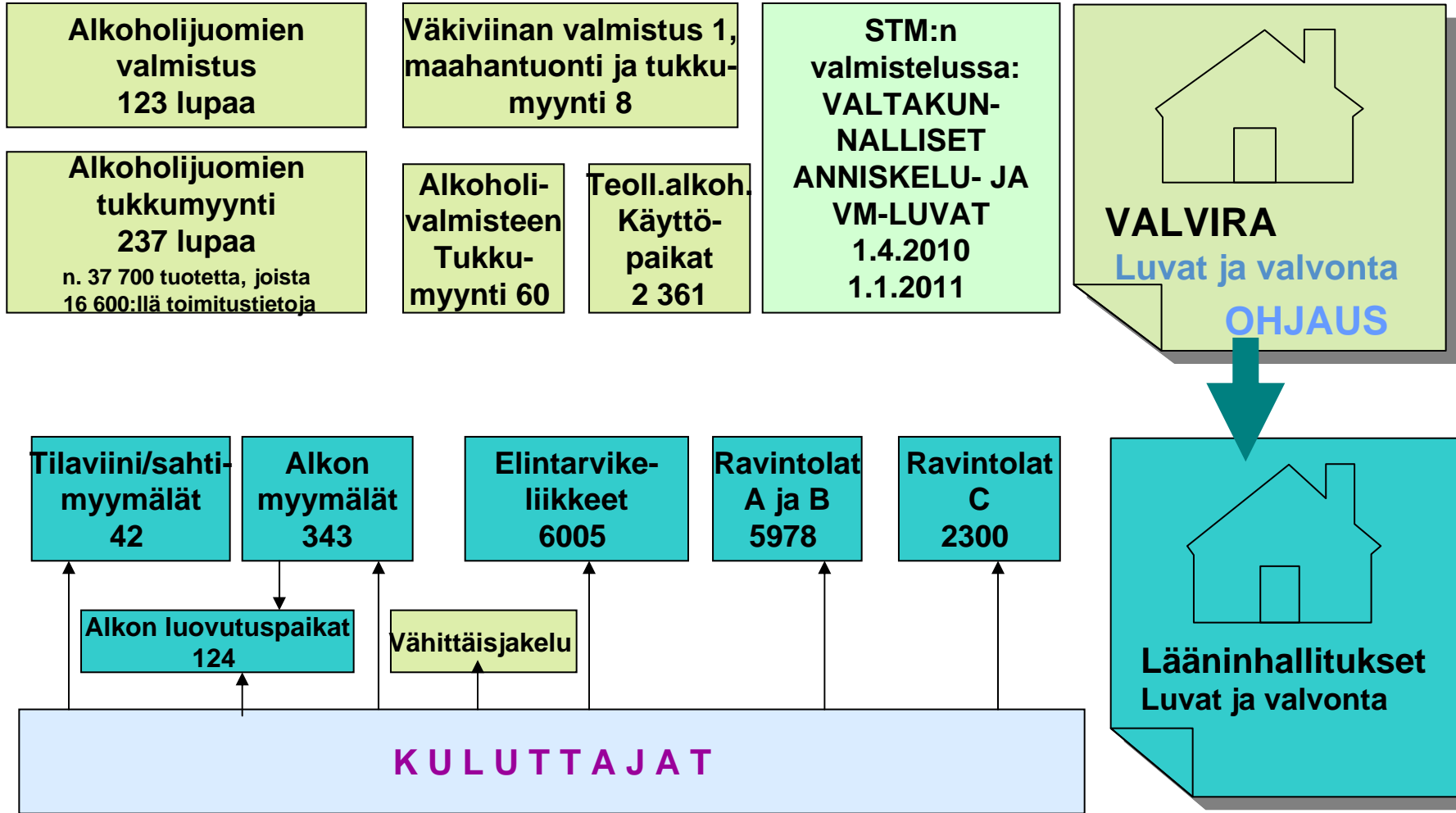
Alkoholihallinto

Jälkien korjaaminen

Valvira

Alkoholihallinnon luvat, asiakkaat ja viranomaiset

Valvira

Valvira alkoholihallinnossa

- **Myöntää**

- alkoholin valmistus- ja tukkumyyntiluvat sekä verottoman alkoholin käyttöluvut
- valtakunnalliset anniskelu- ja vähittäismyyntiluvat, toimintaa 2 useammassa läänissä

- **Valvoo**

- valtakunnallisena viranomaisena alkoholin anniskelua ja vähittäismyyntiä
- Alko Oy:n toimintaa ja raportoi siitä EU:n komissiolle
- kansainvälisessä liikenteessä olevien kulkuneuvojen alkoholijuomien myyntiä
- alkoholin mainontaa ja myynninedistämistä
- Alkoholin valmistusta, tukkumyyntiä, verotonta käyttöä ja maahantuontia

- **Ohjaa alkoholilain toimeenpanoa alue- ja paikallistasolla**

- luvanhaltijoiden **tasapuolinen kohtelu ja yhdenmukainen ratkaisukäytäntö**
- Yhteisesti sovitut pelisäännöt ja niiden mukaan toimivat alueelliset lupaviranomaiset

Valvira alkoholihallinnossa

- **Torjuu harmaan talouden ja talousrikollisuuden esiintymistä alkoholielinkeinoissa, viranomaisyhteistyö**
- **Vastaa alkoholin tuotevalvonnasta ja on EU:n toimivaltainen viranomainen**
- **Ylläpitää STTV:n ja lääninhallitusten yhteiskäytössä olevaa alkoholielinkeinorekisteriä sekä tuottaa valtakunnallisia kulutus- ja muita alkoholitilastoja**

Alkoholihallinnon tehtävä

- **Kulutusta ohjaamalla ehkäistä alkoholista johtuvia haittoja**
- **Alkoholihallinnon valvonnan kohteena on luvanvaraiset alkoholielinkeinot**
- **Lupaviranomaisen tulee tunnistaa haittoja aiheuttavia toimintamuotoja ja ehkäistä ongelmia rajoittamalla lupaa tai epäämällä lupa**
- **Alueellisilla lupaviranomaisilla on itsenäinen päätösvalta valvonnassa ja lupahallinnossa**

Valvonta

- **Luvanhakijoiden ennakkovalvonta**
 - Ammatilliset edellytykset
 - Luotettavuus
 - Taloudelliset seikat
- **Myyntipaikan sijainti ja tarkoituksenmukaisuus**
 - Alkoholittomat toimintaympäristöt
 - Lasten ja nuorten suojeleminen
- **Toiminnan jälkivalvonta**
 - Tarkastuskäynnit
 - Raportointivelvoitteet
 - Viranomaisyhteistyö

Valvonnan painopisteet

- **Tarkastukset kohdistetaan riskinarvioinnin perusteella häiriöalttiin myyntipaikkoihin**
- **Painopiste tulee kohdistaa**
 - ikärajavaivonnan tehokkaaseen toteutukseen,
 - päihtyneisiin ja järjestyshäiriöiden ehkäisyyn
 - haittojen vähentämiseen esim. asuinympäristössä
- **Omavalvonta toimivaksi**
 - Henkilökunnan osaamista ja vastuullisuutta tulee korostaa entisestään
 - Yhteistyössä elinkeinojärjestöjen kanssa, PTY ja MARA

Lääninhallitukset

- **Viisi lääniä ja 14 toimipaikkaa**
 - Ahvenanmaan maakunta (osittainen itsehallinto alkoholiasioissa)
 - Läänien lakkauttaminen 1.1.2010, uudet aluehallintoviranomaiset tilalle: AVI:t ja ELY:t
- **Sosiaali- ja terveysosastot**
- **Käsittelee anniskelun ja vähittäismyynnin lupa-asiat**
 - Vuonna 2008 ratkaistiin 9 980 asiaa, keskim. 32 päivässä
- **Valvoo ja päättää seuraamuksista**
- **Käytössä 61 HTV:tä, josta 13 HTV:tä tarkastuksiin**

Lääneillä 14 792 valvontakohtetta (30.4.2009)

- **Alkon myymälät 343 kpl** 43% myynnistä
 - Luovutuspaikat 124 kpl
- **Elintarvikeliikkeet 6 005 kpl** 43%
 - Kaupat, kioskit ja huoltamot
 - Enint. 4,7% käymistuotteet (olut ja siideri)
- **Ravintolat 8 278 kpl** 15%
 - A -väkevät (5 697)
 - B -Miedot viinit, liköörit, vahva olut jne. enint. 22% (281)
 - C -Olut ja siideri 4,7% (2 300)
- **Viinitilat 42 kpl**
 - Kotimaiset marja- ja hedelmäviinit enint. 13%

Valvontatarkastukset 2008

- **Anniskelupaikkoihin tehtiin 5 155 tarkastusta**
 - 2007 tarkastuksia 5 124 kpl
- **Vähittäismyyntipaikkoihin 2 137 tarkastusta**
 - 2007 tarkastuksia 2 227
- **Yhteensä 7 292 tarkastusta, joista 911 kpl aamuyön tunteina**
 - 2007 tarkastuksia yhteensä 7 351

Tarkastushavainnoista

- **Joka toisella tarkastuksella ei ilmennyt huomautettavaa**
- **Vakavia rikkomuksia havaitaan harvoin**
- **Asiakirjapuutteet liian yleisiä**
 - Anniskelussa lakisääteiset henkilökunta- ja anniskelualueen rajaussuunnitelmat, vastaavia hoitajia ja henkilökunnan pätevyyttä osoittavat asiakirjat, lupa-asiakirjat, omavalvontasuunnitelmat
- **Rikkeitä ja laiminlyöntejä esiintyy**
 - Päihtyneille myyntiä ja päihtyneiden oleskelu, kuititta anniskelua, alkoholin poiskuljettaminen ravintolasta, mainontavirheitä
- **Ikärajoja noudatetaan tarkastushavaintojen perusteella hyvin**
 - Alaikäiselle anniskelua/myyntiä havaittiin alkoholiviranomaisten omilla tarkastuksilla vain 18 kertaa

Sanktioiden määrääminen

- **Rikkomuksiin puuttumisessa yhdenmukainen käytäntö (HaO:n ja KHO:n ratkaisut linjaavat)**
- **Suhteellisuus ja tasapuolisuus**
- **Kirjallinen selvitys pyydetään aina**
- **Seuraamusten aste kovenee, jos luvanhaltijan ongelmat toistuvat**
- **Sanktion on kyettävä vaikuttamaan luvanhaltijan toimintaan haittoja ehkäisevästi**

Seuraamukset anniskelussa 2008

- **199 ohjaavaa kirjettä**
 - Kun rikkomus on näytöltään epäselvä tai vähäinen
- **410 kirjallista huomautusta**
 - Asiakirjapuutteet, raportoinnin laiminlyönnit
- **347 kirjallista varoitusta**
 - Esim. päihtyneille anniskelu, järjestyshäiriöt, velaksi anniskelu
- **95 määräaikaista luvan peruuttamista**
 - Alaikäiselle anniskelu, toistuvat järjestyshäiriöt
- **55 pysyvää luvan peruuttamista**
 - Kun luvan saamisen edellytykset menetetään, esim. verovelkojen takia

Seuraamukset vähittäismyynissä 2008

- **69 ohjaavaa kirjettä**
 - Kun rikkomus on näytöltään epäselvä tai vähäinen
- **32 kirjallista huomautusta**
 - Asiakirjapuutteet, raportoinnin laiminlyönnit
- **12 kirjallista varoitusta**
 - Esim. päihtyneelle myynti, myyntiaikarikkomus
- **18 määräaikaista luvan peruuttamista**
 - Alaikäiselle myynti
- **9 pysyvää luvan peruuttamista**
 - Kun luvan saamisen edellytykset menetetään, esim. verovelkojen takia

Seuraamukset yhteensä 2008

- **Anniskelussa yhteensä 1 173 kpl**
 - 2007 yhteensä 1 119 kpl
- **Vähittäismyynnissä yhteensä 147 kpl**
 - 2007 yhteensä 92 kpl